

Is 58, 6-10: “no els defugis, que son germans teus”

Salm 147: Ell guareix els cors desfets, el embena les ferides”

Lc 4, 16-22a: “a portar la bona nova als pobres”

Ens apleguem un any més per celebrar el nostre sant patró, Pere Claver. Com no podia ser altrament, les lectures que ens proposa la litúrgia hi son ben escaients i ens parlen a nosaltres. Suggerixo que fem una triple mirada: a l’evangeli (Jesús), a Pere Claver i al nostre avui.

Jesús

Abans de que Jesús comenci el seu ministeri públic (com ens explica l’evangeli de Lluc avui), passà llargs anys en el silenci de Natzaret contemplant l’opressió que patia el seu poble sota l’imperi Romà. Persones perseguides, desplaçades, assassinades,... Anant més enrere, sorprèn que el nou testament per explicar-nos els orígens de Jesús, reculli la narració, on Maria amb Josep, carregant l’infant Jesús, han de fugir de la seva terra, com a refugiats, perseguits per un polític sense escrúpols i sanguinari.

En un món ple de refugiats i desplaçats, la bona notícia, la bona nova, quina és, doncs? El patiment humà? No, el patiment no és volgut per Déu, ni el de fa dos mil anys, ni el del temps dels esclaus que Pere Claver cuidava a Cartagena d’Índies ni el d’avui. El que celebrem a cada eucaristia, doncs, és que el Déu cristià no es va quedar entotsolat allà a les altures, sinó que es feu un de nosaltres, es va solidaritzar, es va posar en camí i ens mostra el camí de la solidaritat. I perquè ningú pogués dir que Déu no el comprenia, va prendre l’últim lloc. Vingué a alliberar sí (com diu el fragment de l’evangeli d’avui), però no pas amb poder i imposició, sinó amb pobresa i humilitat.

Pere Claver

El fill de Verdú que nasqué l’any 1602, fou un gran missioner i defensor incansable dels drets de les poblacions negres esclavitzades a l’Amèrica del segle XVII. Anys abans d’embarcar-se cap a Amèrica, a la ciutat de Barcelona, el jove estudiant Pere de cal Claver va ser testimoni dels vaixells negrers i de l’infame tràfic de persones; va sentir ja llavors la crida a seguir a Jesús posant-se del costat de les víctimes, entrant a la Companyia de Jesús. Quants cops deuria Pere Claver meditar aquest fragment de l’evangeli que hem escoltat avui en que Jesús comença el seu camí d’alliberació i sanació dels pobres i exclosos?

Ja a Cartagena d’Índies, mentre en aquell llunyà segle XVII uns encara discutien si els esclaus negres tenien ànima o no, Pere Claver s’esmerçava nit i dia a acollir-los amb la

Homilia en la festivitat de Sant Pere Claver, 9 de setembre de 2023. Verdú

màxima tendresa i dedicació del que era capaç. En Pere Claver, de qui celebrem la festa avui, és icona de l'acollida i l'hospitalitat viscuda sense reserves.

Avui – tu i jo, nosaltres

En un món on la riquesa està cada vegada més concentrada en menys mans (segons dades recents, només 26 persones posseïen la mateixa riquesa que 3.800 milions de persones, la meitat més pobre de la humanitat) el Déu de Jesús pren partit, no pas pels 26, sinó amb els exclosos, els descartats, els últims.

En temps de Pere Claver, eren els esclaus els que ocupaven l'últim lloc a la societat, avui ben bé podríem dir que ho són els refugiats i els migrants sense papers. Al nostre món avui hi ha més de 108 milions de persones refugiades, que s'han vist obligades a fugir de casa seva (segons NNUU). Imagineu-vos-ho,... Maria, carregant aquell que hauria de ser el salvador del món, se n'hi va fer de refugiada, per recordar-nos – des de baix – on rau l'autèntica felicitat humana. No pas en acumular, en posseir, en aparentar, sinó ben al contrari, en donar i compartir. Ja ho recull de manera semblant la dita popular: “El que no viu per servir, no serveix per a viure.”

El testimoniatge de Pere de perseverança, tenacitat i dedicació a Cartagena d'Índies als últims dels últims del seu temps són per a nosaltres un recordatori de com i perquè cal seguir avui plenament compromesos amb cos i ànima amb els més desfavorits d'un sistema capitalista global que exclou i mata. Hem de poder treballar dia a dia per a alleujar el sofriment, per a imaginar nous horitzons, per denunciar les situacions d'injustícia i intentar canviar les estructures que condemnen a milions de persones a la pobresa, l'exclusió, i a emprendre viatges migratoris dramàtics, i en arribar a Espanya a haver de malviure sense papers.

L'apertura cap a l'altre, l'acollida del que ve de lluny, l'hospitalitat amb el que potser percebo com el foraster, estrany, aliè, és sempre una oportunitat per a créixer i fer-nos més humans. En la tradició cristiana recordem com Abraham, en el desert, sense saber-ho va acollir a Déu mateix. La primera lectura d'Isaïes avui ens ho recorda, no els defugis, son germans i germanes teves, carn de la teva carn.

Ens cal doncs en paraules de l'evangeli seguir compromesos “a portar la bona nova als pobres...” que en temps de Pere Claver va prendre unes formes determinades i avui ens cal cercar.

Pensem, doncs, que gràcies que algú va acollir Maria, Josep i l'infant Jesús en el seu tràngol i exili, avui nosaltres som aquí. Si no hagueren rebut escalf, tendresa, un mos de pa, en definitiva hospitalitat, la història de Jesús s'hagués vist estroncada des de ben a l'inici. Sense aquella hospitalitat que els va sostenir en tot el seu llarg exili a l'Egipte com

Homilia en la festivitat de Sant Pere Claver, 9 de setembre de 2023. Verdú

a refugiats, no existiria ni St. Pau, ni St. Agustí, ni S. Flavià, ni S. Pere Claver,... ni tants i tants al llarg dels segles i, de fet, ni tu, ni jo no seriem avui aquí.

Ens sentim doncs part d'una immensa xarxa de testimoniatges i persones que al llarg dels segles han seguit els passos de Jesús de Natzaret en la defensa de les persones més vulnerabilitzades. Pere Claver al capdavant i tantes altres que han gastat i desgastat la seva vida per a fer possible un món més humà i humanitzat, un món sense fronteres i de portes obertes.

Pau Vidal Sas, SJ
Delegat dels Jesuïtes a Catalunya